

Pécsi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Doktori Iskola

Minőségbiztosítási terv

A Pécsi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Doktori Iskola (a továbbiakban: Doktori Iskola) a 2016. szeptember 1-jétől induló, új képzési terv szerinti doktori képzésekre az alábbi minőségbiztosítási tervet fogadja el:

PREAMBULUM

Jelen minőségbiztosítási terv a Doktori Iskola minőségbiztosítási tevékenységének a Pécsi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Kar minőségirányítási rendszeréhez történő illesztésére, a doktori képzés sajátos követelményeinek a megjelenítésére szolgál.

1

A doktori képzés és fokozatszerzés minőségbiztosításának elveit és módszereit elsősorban a Pécsi Tudományegyetem Szervezeti és Működési Szabályzatának 13. számú melléklete, a Pécsi Tudományegyetem doktori szabályzata (a továbbiakban: PTE DSZ) és a PTE ÁJK Doktori Szabályzata (a továbbiakban: Doktori Szabályzat) tartalmazza, amelyeknek alapját a 387/2012. (XII. 19.) Korm. rendelet képezi. Az alábbiakban részben ezeket átfedő, részben ezeken túlmutató követelményeket ismertetünk.

A Doktori Iskola jelen minőségbiztosítási szabályzata a doktori képzés és a fokozatszerzés hét kiemelt fázisának szabályozásán keresztül kívánja elérni, hogy a Doktori Iskola egészének minősége stabil és magas szintű legyen.

E kiemelt fázisok: doktori témák meghirdetése, a doktori iskolai oktatói minőség követelményei, felvétel a doktori képzésre, a doktori képzés, a doktorandusz kutatói munkájának értékelése, az abszolutórium követelményei, a fokozatszerzési eljárás.

I. Doktori témák meghirdetése

A doktori témák meghirdetéséről, illetve kiírásáról – a témakiíró tudományos tevékenységének és a témák tudományos megfelelőségének és teljesíthetőségének értékelésével – a Pécsi Tudományegyetem Állam- és Jogtudományi Doktori Iskola Tanácsa (a továbbiakban: Doktori Tanács) dönt.

A Doktori Tanács a Doktori Iskola oktatói közül azokat minősíti témakiírónak, akik tudományos fokozattal rendelkeznek; illetve folyamatosan aktív kutató munkát végez, azaz akinél a téma meghirdetését megelőző 5 év tudományos közleményeinek mutatói jelentősen meghaladják a Doktori Iskola fokozatszerzéshez előírt publikációs követelményeit.

A Doktori Tanács évente értékeli a kiírt témákat, és a felvételi tapasztalatok alapján – a Pécsi Tudományegyetem Doktorandusz Önkormányzata (a továbbiakban: PTE DOK) képviselőinek észrevételeit is figyelembe véve – javaslatot tehet a tanszékvezetőknek, illetőleg a témakiíróknak a témák módosítására, illetve új témák kiírására.

2

II. A doktori iskolai oktatói minőség követelményei

A Doktori Iskola oktatói azok a tudományos fokozattal rendelkező oktatók és kutatók, akiket – a Doktori Iskola vezetőjének javaslatára – a Doktori Tanács alkalmasnak tart a Doktori Iskola keretében oktatási, kutatási és témavezetői feladatok ellátására.

1. Alprogramvezetők

Képzési alprogramot a Karon főállású egyetemi tanárok, habilitált egyetemi docensek vagy a Kar emeritus professzorai hirdethetnek. Emellett az alprogramvezetők fontos tudományos minőségbiztosítási funkciót töltenek be a Doktori Iskola működésében, mivel amellet, hogy félévenkénti bontásban elkészítik az alprogram képzési tematikáját, és jóváhagyás végett benyújtják a Doktori Tanácshoz; figyelemmel is kísérik az alprogram hallgatóinak tanulmányi előmenetelét, oktatási és kutatási tevékenységét, publikációs eredményeit.

2. Doktori témakiíró

Témakiíró olyan egyetemi oktató, illetve kutató lehet, aki

- a) tudományos fokozattal rendelkezik;
- b) folyamatosan aktív kutató munkát végez, azaz akinél a téma meghirdetését megelőző 5 év tudományos közleményeinek mutatói jelentősen meghaladják a Doktori Iskola fokozatszerzéshez előírt publikációs követelményeit; valamint
- c) mindezek alapján képes a témán dolgozó doktorandusz/doktorjelölt tanulmányait, kutatási munkáját, illetve fokozatszerzésre való felkészülését felelősen irányítani és segíteni.

A Doktori Iskola magas szintű képzési profilját szolgálja az a szabály, miszerint a Doktori Iskolának a Karral közalkalmazotti jogviszonyban álló témakiírói kötelesek félévente a témavezetésük alatt kutató doktoranduszok témáikhoz igazodó, legalább egy magyar és egy idegen nyelvű kurzust meghirdetni a doktori képzésben. Amennyiben a Karral közalkalmazotti jogviszonyban álló témakiírók két egymást követő félévben nem teljesítik a kurzushirdetési kötelezettségüket, a doktori témakiírásaikat törölni kell a Doktori Iskola jegyzékéből.

3

2. Témavezető

A Doktori Iskola nem témakiíró oktatója kizárólag társtémavezető lehet. Témavezető csak tudományos fokozattal rendelkező kutató lehet, akinek feladata

- a) figyelemmel kísérni, értékelni és előmozdítani a doktorandusz/doktorjelölt szakmai fejlődését, az általa folytatott kutatásokat;
- b) szükség szerint, de szorgalmi időszakban – szeptembertől májusig – legalább havonta egyszer szakmai konzultációt folytatni a hallgatóval;
- c) félévenként megállapítani és igazolni a hallgató által nyújtott teljesítmény kreditértékeit.

Az interdiszciplináris szemléletmódot és a tudományos fejlődést szem előtt tartva, témakiíró és témavezető a PTE ÁJK-n közalkalmazotti jogviszonyban nem álló kutató is lehet.

A Doktori Tanács visszavonja a témakiírói/témavezetői megbízatást attól az oktatótól, aki a jogszabályokban, illetve a doktori képzésre vonatkozó egyetemi normákban vállalt kötelezettségeinek nem tesz eleget.

III. Felvétel a doktori képzésre

A Doktori Iskola tanévenként kibocsátja a felvételi pályázati felhívást, amely tartalmazza a témakiírásokat, valamint a doktori képzésbe történő felvétel formai és tartalmi követelményeit.

A doktori képzésre történő felvételi pályázat fontos kelléke – a jogszabályban előírt feltételek megléte mellett – a részletes kutatási terv bemutatása, amely a tudományos igényesség fokmérője mellett a leendő doktorandusz doktori alprogramhoz rendelésének eszköze is egyben.

A felvételi meghallgatás (június hónap) célja a megfelelő felkészültség ellenőrzése és a felvételi rangsor kialakítása. A felvételi a Doktori Tanács által kijelölt Felvételi Bizottság előtt zajlik. A felvételi vizsgán való részvétel feltétele a fogadókészség írásban történő biztosítása a témavezető részéről.

A felvételi vizsga a szakmai intelligencia, és az idegen nyelvi ismeretek megállapítására szolgál. A felvételi vizsga során figyelembe kell venni az alapképzésben megszerzett oklevél minősítését. A szakmai intelligencia megítélésénél figyelembe kell venni a jelölt publikációs és kutatói tevékenységét.

A felvételi bizottság javaslata alapján a felvételi vizsga eredményét, valamint az állami ösztöndíjak megítélését a Doktori Tanács állapítja meg.

IV. A doktori képzés

A doktori képzés segíti a doktoranduszt a doktori fokozat megszerzéséhez szükséges tudás és az önálló kutatói gyakorlat megszerzésében. Ennek érdekében a doktorandusz tudományos képzésben vesz részt, továbbá egyéni kutatómunkát végez. A doktori képzésben részt vevő hallgató oktatói feladatokat is vállalhat, amely azonban nem képezi a tanulmányi kötelezettség részét.

A szervezett képzés keretében a hallgatók tudományos előadásokon vesznek részt, egyéni vagy csoportos keretben konzultálnak a témavezetővel, tudományos kutatást, publikációs tevékenységet valamint alapképzésbeli oktatást folytatnak.

4. A doktori képzés kurzusai

A Doktori Tanács a minden félév elején meghatározza az adott félév képzési programját. A féléves képzési program tartalmazza a meghirdetett kurzusokat és konzultációs időpontokat.

Mind a 2016/2017. tanév megkezdését megelőző, mind pedig az azt követő doktori képzés elején meghirdetésre kerülnek kutatás-módszertani és a tudomány-elméleti kurzusok, amelyek a képzést megkezdő doktoranduszokat hivatottak bevezetni a tudományos kutatómunkába. A képzést a doktorandusz kutatási területéhez igazodó, az adott szakterület elméleti megalapozását, a szakirodalom minél teljesebb megismerését célzó kutatószemináriumok egészítik ki.

5

Emellett a doktori képzésben olyan előadások is meghirdetésre kerülnek, amelyek az állam- és jogtudomány legfrissebb hazai és külföldi tudományos, illetve gyakorlati eredményeit közvetítik a doktoranduszok számára. Ezek az előadások a doktori képzés kiemelkedő részeként számottevően hazai kutatóintézetek, jogalkalmazó szervek és társegyetemek munkatársai, illetőleg külföldi egyetemek neves professzorai tolmácsolásában jönnek létre.

Végül az idegen nyelvi készségek fejlesztése érdekében a képzési modul keretében a doktoranduszok idegen nyelvű időszakos vagy részképzést, avagy a Doktori Iskola által meghirdetett idegen nyelvű kurzust teljesítenek.

5. A 2016/2017. tanévtől induló doktori képzés

5.1. A képzési és kutatási szakasz

A doktori képzés a tudományterület sajátosságaihoz és a doktorandusz igényeihez igazodó egyéni vagy csoportos felkészítés keretében folyó képzési, kutatási és beszámolási tevékenység, amely képzési és kutatási, valamint kutatási és disszertációs szakaszból áll.

A doktorandusz a doktori képzés során képzési, kutatási és oktatási modulokban szerezhets kreditet.

- a) A doktorandusz kurzusokon és konzultációkon való részvétellel a képzési idő során összesen legalább 60, de legfeljebb 100 kreditet szerezhets (Képzési kredit).
- b) A doktorandusznak kutatási tevékenységével a szervezett képzés időtartama alatt legalább 140 kreditet kell megszereznie (Kutatási kredit).
- c) A doktorandusz az általa végzett oktatási tevékenységért a szervezett képzés egész ideje alatt legfeljebb 40 kreditet kaphat (Oktatási kredit).

A képzési és kutatási szakaszban teljesítendő tanulmányi és kutatási kötelezettségeket a Doktori Iskola képzési terve határozza meg azzal, hogy ebben a szakaszban kell teljesíteni az összes tanulmányi kötelezettséget.

5.2. A komplex vizsga

A doktori képzés során, a negyedik félév végén, a képzés képzési és kutatási szakaszának lezárásaként és a kutatási és disszertációs szakasz megkezdésének feltételeként komplex vizsgát kell teljesíteni, amely méri, értékeli a tanulmányi, kutatási előmenetelt.

Ahhoz, hogy a komplex vizsga minél inkább betöltse funkcióját – ti. mérni tudja a doktorandusz tanulmányi és kutatói előmenetelét –, a Doktori Iskola a következő feltételeket írja elő a komplex vizsgára bocsátáshoz:

- a) legalább 100 kredit megszerzése a negyedik félév szorgalmi időszakának végéig, amelyből a doktorandusz legalább 60 kreditet a képzési és legalább 40 kredit a kutatási modulból teljesített;
- b) a doktorandusz tervezett doktori értekezésének 30 %-a, de legalább a doktori témájában végzett kutatásának 3 szerzői ív terjedelmű eredménye, legalább kézirat formában;
- c) a doktorandusz tudományos publikációinak értékindexe a Doktori Szabályzat 2. sz. mellékletében meghatározott számítási módot alkalmazva eléri a 8 pontot.

Az első feltétel a képzési, azaz tanulmányi kötelezettségek teljesítésére fókuszál, mint a képzési és kutatási szakasz fő funkciója. A második követelmény azt méri, hogy a doktorandusz rendelkezik-e a kutatási témáján belül elkészült tudományos eredménnyel, amely objektív standard lehetővé teszi annak a megállapítását, hogy a doktorandusz képes

lesz-e a sikeres komplex vizsgát követő 3 éven belül a doktori disszertáció benyújtására. Végül a harmadik kritérium a doktorandusz publikációs tevékenységét értékeli, amely a tudományos fokozat nélkülözhetetlen feltétele.

A komplex vizsga elméleti része két tantárgyból áll:

- a) a tudományág és a doktorandusz alprogramjához kapcsolódó tudományelméleti és módszertani ismeretanyagból, valamint
- b) a doktorandusz doktori témájához fűződő releváns szakirodalmi ismeretanyagból.

A komplex vizsga tudományos előrehaladásról való beszámoló két részből áll:

- a) a doktorandusz doktori témájában végzett kutatása eddigi eredményeinek, különösen a kutatás módszertanának és hipotéziseinek, a kutatási téma aktualitásának és probléma-felvetésének, valamint elméleti és tételes jogi háttérnek ismertetéséből; és
- b) a doktorandusz kutatási és disszertációs képzési szakaszra vonatkozó kutatási tervének bemutatásából.

7

A Doktori Iskola aktuális képzési tervéről, illetve tantárgyairól és oktatóiról rendszeresen megújított, nyilvános tájékoztató található a Doktori Iskola honlapján.

V. A doktorandusz kutatói munkájának értékelése

A mester-tanítvány (ún. Doktor-Vater) viszony alapján a témavezető szemeszterenként megállapítja és igazolja a hallgató által nyújtott teljesítmény kreditértékeit. A szemeszterenként benyújtandó beszámoló tartalmazza a tanulmányi és kutatási eredmények összesített mutatóit (beleértve a kutatási témakörben készült publikációkat, konferencia és szemináriumi előadásokat, stb.).

Emellett a Doktori Tanács külön is figyelemmel kíséri a doktoranduszok/doktorjelöltek tudományos teljesítményeinek azon elemeit, amelyek majd a fokozatszerzési eljárás megindításához lesznek szükségesek.

A minőségbiztosítás kiemelkedő eszköze, hogy a doktoranduszoknak/doktorjelölteknek a védésig megfelelő számú és minőségű publikációval kell rendelkezniük. A doktorandusz a

doktori témájában végzett kutatásainak eredményeiről alapvetően tudományos közleményekben számol be. A védésre bocsátás feltétele meghatározott számú, a témához kapcsolódó tanulmány publikálása. Előny az idegen nyelven, különösen külföldi folyóiratban való megjelenés. Fontos, hogy a doktori kutatás tudományos eredményei jelentős hazai szaktudományos periodikában vagy kiadványban jelenjenek meg. A publikációk alkalmasságát a védésre bocsátás feltételeként valamennyi jelölt esetében a Doktori Tanácsa értékeli.

A Doktori Iskola nagy hangsúlyt fektet a doktoranduszok/doktorjelöltek szakmai tapasztalatszerzésre, amely keretében anyagi támogatásokat nyújt (utazási költségekhez, részvételi díjhoz való hozzájárulás) hazai és nemzetközi konferenciákon való részvétellel.

VI. Az abszolutórium követelményei

Az abszolutórium feltételeinek meghatározása a 2016/2017. tanév megkezdése utáni rendszerben kulcsfontosságú, mivel a doktori képzés, illetve a fokozatszerzési eljárás záró elemeként a doktori értekezés benyújtásának feltétele maga az abszolutórium megszerzése.

8

A felsőoktatási intézmény annak a doktorandusznak, aki a doktori képzésben az előírt krediteket megszerezte, végbizonyítványt (abszolutórium) állít ki.

Az abszolutórium kiállításának feltételei:

- a) a doktori képzésben az előírt krediteknek a Doktori Szabályzatnak megfelelő arányú megszerzése;
- b) sikeres műhelyvita.

VII. A fokozatszerzési eljárás

Mind a 2016/2017. tanév megkezdését megelőző, mind pedig az azt követő doktori képzésben a doktori értekezést, benyújtása előtt, munkahelyi vitára kell bocsátani.

6. A műhelyvita

6.1. A műhelyvita funkciója

A doktorandusz értekezését a nyilvános védés előtt a Kar téma szerint illetékes tanszékének szervezésében megtartott műhelyvitan mutatja be. A Doktori Tanács a vitára meghívja a Kar oktatóit, és lehetőség szerint a témával foglalkozó külső szakembereket.

A vitán meg kell győződni arról, hogy a doktori értekezés

- a) témája tudományosan értékelhető,
- b) hiteles adatokat és eredményeket tartalmaz,
- c) az abban foglalt tudományos eredmények a doktorjelölttől származnak,
- d) az értekezés a formai követelményeknek megfelel,
- e) az értekezés szakmai színvonala alapján alkalmas a nyilvános védés elé bocsátásra.

6.2. Műhelyvita az új rendszerben

A 2016/2017. tanév megkezdését követő doktori rendszerben a műhelyvitára bocsátás feltétele:

- a) a doktori képzésben az előírt krediteknek a Doktori Szabályzatnak megfelelő arányú megszerzése,
- b) a doktorandusz tudományos publikációinak értékindexe a Doktori Szabályzat 2. sz. mellékletében meghatározott számítási módot alkalmazva eléri a 20 pontot,
- c) a doktori értekezés témavezető által igazolt 90 %-os készültségi állapota.

9

7. A doktori értekezés és a bíráló bizottság

A doktori értekezés a doktorjelölt tudományos kutatói tevékenysége eredményeinek legalább 10, legfeljebb 15 szerzői ív terjedelmű összefoglalása.

A bíráló bizottság pártatlanságát és a nyilvános védés tudományos színvonalát biztosítja, hogy a bizottság elnökét a PTE ÁJK főállású egyetemi tanárai vagy emeritus professzorai, a tagokat a szakterület tudományos fokozattal rendelkező kutatói közül kéri fel a Doktori Tanács. Mindkét bírálónak és a bizottsági tagoknak a PTE ÁJK-n közalkalmazotti jogviszonyban nem álló személynek kell lenniük.

A nyilvános védés meghirdetésekor az értekezés és a tézisfüzet nyilvánossá válik a Doktori Iskola és az Országos Doktori Tanács honlapján.

A nyilvános védést követően a Doktori Tanács a bíráló bizottság támogató értékelése alapján javaslatot terjeszt az Egyetemi Doktori Bizottság felé a doktori (PhD) fokozat odaítélésére.

8. A nyilvános védés

Az értekezés csak a témavezető jóváhagyásával nyújtható be a Doktori Tanácshoz nyilvános védésre.

A szakma megfelelő reprezentálása végett a védésre meg kell hívni a doktorjelölt témavezetőjét, az esetleges elutasító véleményt adó bírálót, a szakterület jeles képviselőit, különösen a Kar tudományos fokozattal rendelkező oktatóit, és a többi jogi karon működő társtanszékek képviselőit.

9. A fokozatszerzés garanciái

9.1. A fokozatszerzés pártatlansága

10

A fokozatszerzési eljárás pártatlanságát az alábbi összeférhetlenségi szabályok biztosítják:

A doktori eljárásból kizárt és az érdemi ügyintézésben nem vehet részt

- a) az, akinek saját ügyére vonatkozóan kellene eljárási cselekményt végeznie,
- b) a doktorandusz/doktorjelölt témavezetője,
- c) a doktorandusz/doktorjelölt hozzátartozója,
- d) a doktorandusz/doktorjelölt munkahelyi vezetője vagy beosztottja.

Mindezek mellett a bíráló bizottság elnökeként vagy tagjaként nem járhat el az, aki a szigorlati vagy komplex vizsga bizottság elnöke vagy tagja volt. Hivatalos bírálóként nem járhat el, aki a doktori szigorlati vagy komplex vizsga bizottság elnöke vagy tagja volt, vagy akitől az ügyben való tárgyilagos állásfoglalás nem várható el.

9.2. A fokozatszerzés szabályszerűsége

Az egész eljárás és ezen belül is a nyilvános védés törvényes és szakszerű lefolytatását a Doktori Tanács ellenőrzi, és csak a jogszabályokban, szabályzatokban előírtak szerint lefolytatott eljárás, és pozitív bíráló bizottsági javaslat alapján tesz javaslatot az Egyetemi Doktori Tanácsnak a doktori fokozat odaítélésére.

Kelt: Pécs, 2017. február 20.

Dr. Visegrády Antal
az MTA doktora, egyetemi tanár
a Doktori Iskola vezetője

